

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
 بیمارستان شهدای سلامت نی ریز
 تهیه کننده: خانم نفیسه ممتازیان
 کارشناس علوم آزمایشگاهی
 تایید کننده: دکتر فاطمه امیر معزی پاتولوژیست

راهنمایی بیماران جهت جمع آوری انواع نمونه های آزمایشگاهی

راهنمای بیماران دارای سوند یا کاتتر جهت جمع آوری نمونه ادرار

سونداژ یا کاتتراسیون عبارتست از قرار دادن یک لوله باریک توخالی و استریل از جنس مخصوص لاتکس یا سیلیکون در پیشابراه و مثانه بیمار که در موارد ذیل کاربرد دارد :

الف - خالی نگهداشتن مثانه در طی عمل جراحی و کنترل نحوه عملکرد کلیه ها در حین عمل

جراحی و مدتی پس از آن

ب- تخلیه مثانه زمانیکه خودفرد قادر به انجام آن نباشد به علت احتباس ادراری حاد یا مزمن در

نتیجه انسداد مجاری ادراری زیر مثانه

ج - نمونه برداری از ادرار جهت بررسی آزمایشگاهی مانند بررسی عفونت

سوندها از نظر مدت زمان باقی ماندن در بدن به دو نوع دائمی (به جاماندنی) و موقت (غیر به

جاماندنی) تقسیم می گردند .

جهت تهیه نمونه ادرار از طریق سوند به شکل زیر عمل نمایید :

1- چنانچه سوند را برای اولین بار قرار داده اید می توانید از نمونه ادرار تخلیه شده از طریق آن برای آزمایش استفاده نمایید .

توجه داشته باشید که نمونه ادرار داخل کیسه متصل به سوند که از قبل جمع آوری شده است جهت آزمایش به هیچ وجه مناسب نمی باشد .

2- همراه بیمار دستکش استریل به دست نماید .

3- لوله کاتتر را از محل قبل از اتصال به کیسه، کلامپ نمایید .

4- دیواره خارجی کاتتر را با اتانول 70 درجه استریل نمایید .

5- چنانچه جریان مناسبی از دفع ادرار از طریق کاتتر وجود دارد آن را داخل لیوان استریل ارایه شده از سوی آزمایشگاه بریزید .

6- چنانچه جریان مناسبی از دفع ادرار وجود ندارد با کمک یک سرنگ 10 سی سی استریل و نو و

بدون سوزن، ادرار را اسپیره نمایید و به داخل لیوان استریل ارایه شده از سوی آزمایشگاه بریزید .

توجه: حداقل حجم قابل قبول نمونه در بزرگسالان 10 سی سی و در اطفال 5 سی سی است .

توجه: نمونه ادرار حداکثر 1 ساعت بعد از جمع آوری به آزمایشگاه تحویل داده شود .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت جمع آوری ادرار 24 ساعته

1- نمونه ادرار را فقط در ظرف مخصوص آزمایشگاه جمع آوری نمایید .

2- هنگام صبح در ساعت معینی ادرار کرده و آنرا مطابق معمول دور بریزید و دقیقاً از این ساعت

جمع آوری ادرار را آغاز نموده و در تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مربوطه انجام دهید و درست در

ساعتی که روز قبل ادرار را دور ریخته اید مثانه خود را به طور کامل تخلیه نموده و ادرار را داخل ظرف بریزید . در طول این 24 ساعت به هیچ وجه قطره ای از ادرار را دور نریزید .

مثال : رأس ساعت 7 صبح ادرار را دور ریخته و از این ساعت تا 7 صبح فردا (24 ساعت کامل) تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مخصوص انجام دهید .

3- ممکن است ظرف تحویل داده شده به شما از سوی آزمایشگاه حاوی مایع و یا پودر محافظ و نگهدارنده باشد لطفاً به هیچ وجه به آن دست نزده و یا آنرا دور نریزید .

4- در طول مدت نمونه گیری ظرف حاوی ادرار را در محل خنک نگهداری نمایید .

5- از آلوده نمودن سطوح خارجی ظرف و یا شستن ظرف با آب جداً خودداری نمایید .

6- ظرف ادرار 24 ساعته را به محض اتمام نمونه گیری به آزمایشگاه تحویل دهید .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت انجام تست تنفسی برای تشخیص هلیکوباکتر پیلوری

هلیکو باکتر پیلوری مهمترین عامل زخم معده ، دوازدهه و گاستریت مزمن فعال می باشد که در

صورت عدم تشخیص و درمان ممکن است منجر به خونریزی حاد و یا مزمن دستگاه گوارشی گشته و یا

تبدیل به یک عامل سرطانزا (کارسینوژن) گردد .

از آنجائیکه اندازه گیری آنتی بادی های ضد هلیکو باکتر پیلوری در خون از حساسیت و اختصاصیت چندانی بالای برخوردار نیستند از جمله مهمترین روشهای تشخیص این باکتری تست تنفسی اوره " Urea Breath Test " می باشد. تست " UBT " یک آزمایش غیر تهاجمی و Gold Standard برای تشخیص عفونت هلیکوباکتر پیلوری با حساسیت و اختصاصیت بسیار بالا (تقریباً 100 درصد) است که هم برای تشخیص اولیه بیماری و هم برای پیگیری درمان کاربرد دارد .

شرایط بیمار جهت انجام تست عبارتند از :

1- حداقل شش ساعت ناشتا بودن و ترجیحاً آزمایش هنگام صبح و پس از یک شب ناشتایی انجام

گردد .

2- قبل از آزمایش بیمار مسواک زده و دهان خود را بشوید .

3- چهار هفته از آخرین مصرف آنتی بیوتیک ها و بیسموت گذشته باشد .

4- یک هفته از آخرین مصرف داروهای آنتی اسید معده ، داروهای مهار کننده پمپ پروتون نظیر

امپرازول و همچنین داروهای مهار کننده رسپتور هیستامین نظیر رانیتیدین ، سایمتیدین و فاموتیدین گذشته باشد .

جهت انجام آزمایش یک کپسول " Heli Cap " که محتوی کرین نشاندار بهمراه اسید سیتریک

است را به همراه حدود 50 سی سی آب به بیمار خورانده (کپسول و یا محلول اوره نشاندار را می توان داخل آب نیز حل نمود) و از وی می خواهیم تا 15 دقیقه بعد هوای بازدم خود را با فوت کردن به داخل کارت تنفسی مخصوص وارد نماید .

در قسمت بالای کارت تنفسی یک معرف نارنجی رنگ وجود دارد که پس از تماس با بازدم بیمار

رفته رفته زرد رنگ می شود. هنگامی که پس از بازدم مداوم رنگ این ناحیه کاملاً زرد شد کارت تنفسی را تحویل نمایید تا آزمایش بر روی آن انجام گردد .

توجه: انجام این تست برای کلیه افراد از جمله خردسالان و خانم های باردار با نظر پزشک معالج و

رعایت اصول توجیه پذیری بلامانع است .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت تست چالش گلوکز

اصطلاح دیابت شیرین بارداری (Gestational Diabetes Mellitus (GDM در مورد خانم هایی

بکار می رود که شروع دیابت در آنها و یا اولین تشخیص آن در دوران بارداری باشد. از اینرو بیماران دیابتی که بعداً حامله می شوند در این دسته قرار نمی گیرند. این نوع دیابت اغلب در سه ماهه سوم بارداری بروز می کند ولی ممکن است در سه ماهه دوم نیز ایجاد شود.

دیابت بارداری عموماً بدون علامت است. از آنجائیکه اختلالات خفیف تحمل گلوکز در خانم باردار می تواند توأم با مخاطرات زیاد برای جنین در موقع زایمان یا در دوران نوزادی باشد، از اینرو در مورد تمامی زنان باردار تست غربالی GCT در هفته های 24 تا 28 بارداری انجام می گردد. البته چنانچه هریک از فاکتورهای چاقی، سابقه شخصی دیابت بارداری، وجود گلوکز در ادرار و یا سابقه فامیلی قوی از دیابت در یک خانم باردار وجود داشته باشد بلافاصله این آزمایش انجام می گردد.

طریقه انجام این آزمایش بدین شکل است:

1- نیازی به ناشتا بودن وجود ندارد جز در مواردیکه علاوه بر این آزمایش در خواست اندازه گیری

قند خون ناشتا نیز وجود داشته باشد.

2- 50 گرم از پودر گلوکز را در یک لیوان آب حل نموده و به بیمار توصیه نموده ظرف مدت 2 تا 5

دقیقه آن را میل نماید.

3- پس از اتمام محلول گلوکز ساعت را به خاطر سپرده و درست یک ساعت پس از آن در نمونه

گیری حضور یابید تا خونگیری انجام گردد (ترجیحاً ساعت دقیق نمونه گیری بر روی برگه بیمار ثبت گردد).

4- در طی مدت این یک ساعت از مصرف مواد غذایی مختلف و دخانیات خودداری نموده و ضمن

پرهیز از انجام فعالیت های بدنی بر روی صندلی استراحت نموده و توجه داشته باشید که استرس های روانی می توانند منجر به افزایش قند خون گردند.

5- در صورت نیاز، خوردن آب بلامانع می باشد.

6- چنانچه بیمار نتواند تمامی محلول قندی را بخورد و یا مقداری یا تمامی آنرا استفراغ نماید مقدار گلوکز خون بطور کاذب کاهش خواهد یافت. در صورت بروز این حالت مسئول نمونه گیری را در جریان قرار دهید .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد.

راهنمای بیمار جهت جمع آوری ادرار 24ساعته برای اندازه گیری VMA

لطفاً قبل از آغاز نمونه گیری موارد ذیل را به دقت مطالعه نمایید .

- 1- نمونه ادرار را فقط در ظرف مخصوص آزمایشگاه جمع آوری نمایید .
  - 2- هنگام صبح در ساعت معینی ادرار کرده و آنرا مطابق معمول دور بریزید و دقیقاً از این ساعت جمع آوری ادرار را آغاز نموده و در تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مربوطه انجام دهید و درست در ساعتی که روز قبل ادرار را دور ریخته اید مثانه خود را به طور کامل تخلیه نموده و ادرار را داخل ظرف بریزید . در طول این 24 ساعت به هیچ وجه قطره ای از ادرار را دور نریزید .
- مثال : رأس ساعت 7 صبح ادرار را دور ریخته و از این ساعت تا 7 صبح فردا (24 ساعت کامل) تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مخصوص انجام دهید .
- 3- ظرف تحویل داده شده به شما از سوی آزمایشگاه حاوی مایع اسیدی بعنوان نگهدارنده می باشد لطفاً به هیچ وجه به آن دست نزنید و یا آنرا دور نریزید .
  - 4- در طول مدت نمونه گیری ظرف حاوی ادرار را در محل خنک نگهداری نمایید .
  - 5- از آلوده نمودن سطوح خارجی ظرف و یا شستن ظرف با آب جداً خودداری نمایید .
  - 6- ظرف ادرار 24 ساعته را به محض اتمام نمونه گیری به آزمایشگاه تحویل دهید .
- توجه : از مصرف مواد غذایی حاوی وانیل (موز وشکلات وشیرینی)و حاوی کافئین(چای وقهوه) وهمچنین سرکه سیب ، جوش شیرین وشیرین بیان بمدت 3 روز قبل از نمونه گیری ودر طی نمونه

گیری خودداری فرمائید چرا که منجر به افزایش کاذب VMA در نمونه ادرار می گردند . انجام ورزشهای سنگین، استرس و گرسنگی نیز منجر به افزایش کاذب VMA در نمونه میگردد .

توجه : مصرف برخی از داروها نظیر اپی نفرین ، لوودوپا ، لیتیم ، نیتروگلیسرین و آسپرین منجر به افزایش کاذب VMA در نمونه می گردد. از طرفی مصرف برخی دیگر از داروها نظیر کلوتیدین ، دیسولفیرام ، گوانتیدین، ایمی پرامین ، مهارکننده های منو آمین اکسیداز ، فنوتیازین و رزپین و ماده حاجب رادیوگرافی منجر به کاهش کاذب VMA در نمونه می گردد . با نظر پزشک معالج در صورت امکان بطور موقت قبل از اقدام به جمع آوری نمونه ادرار و همچنین در طی نمونه گیری از مصرف آنها خودداری فرمایید. توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت جمع آوری ادرار 24ساعته برای اندازه گیری HIAA5

- 1- نمونه ادرار را فقط در ظرف مخصوص آزمایشگاه جمع آوری نمایید .
- 2- هنگام صبح در ساعت معینی ادرار کرده و آنرا مطابق معمول دور بریزید و دقیقاً از این ساعت جمع آوری ادرار را آغاز نموده و در تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مربوطه انجام دهید و درست در ساعتی که روز قبل ادرار را دور ریخته اید مثانه خود را به طور کامل تخلیه نموده و ادرار را داخل ظرف بریزید . در طول این 24 ساعت به هیچ وجه قطره ای از ادرار را دور نریزید .
مثال: رأس ساعت 7 صبح ادرار را دور ریخته و از این ساعت تا 7 صبح فردا (24 ساعت کامل) تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مخصوص انجام دهید .
- 3- ظرف تحویل داده شده به شما از سوی آزمایشگاه حاوی مایع اسیدی بعنوان نگهدارنده می باشد لطفاً به هیچ وجه به آن دست نزده و یا آنرا دور نریزید .
- 4- در طول مدت نمونه گیری ظرف حاوی ادرار را در محل خنک نگهداری نمایید .
- 5- از آلوده نمودن سطوح خارجی ظرف و یا شستن ظرف با آب جداً خودداری نمایید .
- 6- ظرف ادرار 24 ساعته را به محض اتمام نمونه گیری به آزمایشگاه تحویل دهید .

توجه : از مصرف مواد غذایی حاوی سروتونین (انبه، موز، طالبی، هندوانه، خربزه، شکلات، خرما، بادمجان، گریپ فروت، بارهنگ، کیوی ، آناناس ، گوجه سبز ، گوجه فرنگی و آجیل و گردو) بمدت 3 روز قبل از نمونه گیری و همچنین در طی نمونه گیری خودداری فرمایید .

توجه : مصرف برخی از داروها نظیر آسپرین، استامینوفن، سالیسیلات ها، ضد افسردگی های سه حلقه ای، فناستین، شربت سرفه حاوی گلیکولات گلیسرین ، ناپروکسن ، متوکاربامول ، ایمی پرامین ، ایزونیازید، مهار کننده های منو آمین اکسیداز، متنامین، متیل دوپا، رزپین، فنوتیازین و همچنین اتیل الکل منجر به افزایش کاذب HIAA5 در نمونه می گردد. با نظر پزشک معالج در صورت امکان بطور موقت قبل از اقدام به جمع آوری نمونه ادرار و همچنین در طی نمونه گیری از مصرف آنها خودداری فرمایید.

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد

راهنمای بیمار جهت تست تحریک هورمون رشد با استفاده از داروی L-Dopa

لطفاً قبل از آغاز نمونه گیری موارد ذیل را به دقت مطالعه نمایید.

هورمون رشد انسانی Human Growth Hormon از هیپوفیز قدامی ترشح می گردد و نقشی اساسی در تنظیم رشد از زمان تولد تا انتهای بلوغ را بر عهده دارد . به دلیل آنکه ترشح هورمون GH بصورت دوره ای (ضربانی) می باشد، سنجش های تصادفی و منفرد GH شاخص مناسبی برای تشخیص کمبود آن نمی باشد. از این رو جهت بررسی کفایت هیپوفیز در ترشح هورمون رشد در افراد کوتاه قد، معمولاً از تست تحریکی هورمون رشد با داروی L-Dopa استفاده می گردد .

طریقه انجام تست بدین شکل است که :

1- به دنبال یک شب ناشتایی ابتدا 2 ساعت قبل از مصرف خوراکی قرص L-Dopa تجویز خوراکی قرص پروپانولول به مقدار یک میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بدن (حداکثر 40 میلی گرم) و به دستور پزشک صورت می گیرد .

2- از بیمار در حالیکه ناشتا می باشد خون گرفته می شود .

3- داروی L-Dopa به وی خورانده می شود . میزان مصرف دارو 10 میلی گرم L-Dopa به ازای هر کیلو گرم وزن بدن و حداکثر 500 میلی گرم و یا بر اساس جدول زیر می باشد .

مقدار L-Dopa بر حسب میلی گرم

وزن بدن بر حسب کیلو گرم

125

> 15

250

30-15

500

< 30

توجه داشته باشید که هر قرص L-Dopa معمولاً 500 میلی گرم می باشد . لازم بذکر است که

بجای قرص مزبور، قرص (Levodopa C (L Doram – C در داروخانه ها موجود می باشد که هر

قرص آن 100 میلی گرم است .

4- همزمان با مصرف دارو ساعت دقیق مراجعه بیمار به نمونه گیری جهت خونگیری در زمانهای 1

ساعت ، 2 ساعت و 3 ساعت پس از مصرف دارو در برگه بیمار ثبت می گردد (چنانچه پزشک در خواست

کننده، زمانهای نمونه گیری را در برگه بیمار قید نماید همانند آن عمل می گردد)

5- بیمار پس از مصرف قرص L-Dopa ممکن است دچار عوارضی نظیر سرگیجه ، سر درد خفیف ،

حالت تهوع و استفراغ گردد. در اینگونه موارد ضمن پرهیز از مصرف هر گونه مواد غذایی در طول مدت

آزمایش ، می بایست در صورت لزوم به وی آب داده و تمام مدت مراقب وی بود .

توجه : در بیماران قلبی مصرف L-Dopa با احتیاط زیاد و تحت نظر پزشک انجام می گردد. از این

رو انجام این تست جهت بیماران قلبی ، در آزمایشگاه امکان پذیر نمی باشد .

6- درست در ساعت های قید شده در برگه خود جهت خونگیری به نمونه گیری مراجعه نمایید .

7- با پایان یافتن آخرین مرحله خونگیری می توانید از مواد غذایی و به ویژه آب میوه استفاده

نمایید .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت تست تحریک هورمون رشد:

لطفاً قبل از آغاز نمونه گیری موارد ذیل را به دقت مطالعه نمایید.

هورمون رشد انسانی Human Growth Hormon از هیپوفیز قدامی ترشح می گردد و نقشی

اساسی در تنظیم رشد از زمان تولد تا انتهای بلوغ را بر عهده دارد . به دلیل آنکه ترشح هورمون GH بصورت دوره ای (ضربانی) می باشد، سنجش های تصادفی و منفرد GH شاخص مناسبی برای تشخیص کمبود آن نمی باشد. از اینرو جهت بررسی کفایت هیپوفیز در ترشح هورمون رشد در افراد کوتاه قد ، معمولا از تست تحریکی هورمون رشد با داروی کلونیدین استفاده می گردد.

طریقه انجام تست بدین شکل است که :

1- به دنبال یک شب ناشتایی از بیمار خون گرفته می شود .

2- داروی کلونیدین Clonidine به وی خورانده می شود. میزان مصرف دارو کلونیدین 4 میکرو

گرم به ازای هرکیلو گرم وزن بدن و یا براساس جدول زیر می باشد .

مقدار کلونیدین بر حسب میکرو گرم

وزن بدن بر حسب کیلو گرم

50 (1/4 قرص)

15-5

100 (1/2 قرص)

25-15

150 (3/4 قرص)

35-25

200 (1 قرص کامل)

50-35

300 (یک ونیم قرص)

< 50

توجه داشته باشید که هر قرص کلونیدین معمولاً 200 میکرو گرم می باشد .

3 - همزمان با مصرف دارو ، ساعت دقیق مراجعه بیمار به نمونه گیری جهت خونگیری در زمانهای

30 دقیقه ، 60 دقیقه ، 90 دقیقه و 120 دقیقه پس از مصرف دارو در برگه بیمار ثبت می گردد)

چنانچه پزشک در خواست کننده ، زمان های نمونه گیری را در برگه بیمار قید نماید همانند آن عمل می

گردد) .

- 4- بیمار پس از مصرف قرص کلونیدین معمولاً دچار افت فشار خون وضعیتی و همچنین خواب آلودگی می‌گردد. در این گونه موارد ضمن پرهیز از مصرف هرگونه مواد غذایی در طول مدت آزمایش، می‌بایست در صورت لزوم به وی آب داده و تمام مدت مراقب وی بود.
- 5- در طول مدت آزمایش بیمار می‌بایست ناشتا بوده و از مصرف مواد غذایی خودداری نماید.
- 6- درست در ساعت‌های قید شده در برگه خود جهت خونگیری به نمونه‌گیری مراجعه نمایید.
- 7- با پایان یافتن آخرین مرحله خونگیری می‌توانید از مواد غذایی و به ویژه آب میوه استفاده نمایید.

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می‌گردد.

راهنمای بیمار جهت تست تحمل گلوکز:

تست تحمل گلوکز GTT اگرچه امروزه چندان توصیه نمی‌گردد ولیکن یک آزمایش استاندارد طلایی "Gold Standard Test" برای تشخیص دیابت شیرین می‌باشد.

تست تحمل گلوکز بر دو نوع است عبارتند از:

الف - تست تحمل گلوکز 3 ساعته با 100 گرم گلوکز جهت تشخیص دیابت شیرین بارداری در

زنان حامله

ب- تست تحمل گلوکز 2 ساعته با 75 گرم گلوکز در بالغین (در اطفال 1/75 گرم گلوکز به ازای

هر کیلو گرم وزن بدن)

طریقه انجام این آزمایش بدین شکل است:

1- حداقل سه روز قبل از نمونه‌گیری و انجام آزمایش، رژیم حاوی 150-200 گرم کربوهیدرات

در روز به فرد داده شود.

2- در روز مراجعه به آزمایشگاه شرایط ناشتایی بمدت 8 تا 14 ساعت رعایت گردد.

- 3- در حالت ناشتا از بیمار خون گرفته و سپس بنا بر دستور پزشک در خواست کننده مقدار معین گلوکز را در یک لیوان حاوی 250-300 سی سی آب حل نموده و به بیمار توصیه نمایید تا ظرف مدت 2 تا 5 دقیقه آنرا میل نماید. البته جهت کسب اطمینان از اینکه قند خون بیمار خیلی بالا نباشد قبل از دادن محلول گلوکز به بیمار، ابتدا میزان قند ادرار وی کنترل می گردد و به شرط منفی بودن آن، آزمایش ادامه می یابد .
- 4- چنانچه بیمار نتواند تمامی محلول قندی را بخورد و یا مقداری یا تمامی آن را استفراغ نماید مقدار گلوکز خون به طور کاذب کاهش خواهد یافت . در صورت بروز این حالت مسئول نمونه گیری را در جریان قرار دهید .
- 5- پس از اتمام محلول گلوکز به مسئول نمونه گیری اطلاع دهید تا ساعات مربوط به مراجعات بعدی برای خونگیری را به طور دقیق در برگه شما ثبت نماید. این نوبت ها ممکن است نیم ساعت به نیم ساعت تا چهار نوبت و یا یک ساعت به یک ساعت تا سه نوبت باشد .
- 6- در طی مدت انجام آزمایش از مصرف مواد غذایی مختلف و دخانیات خودداری نموده و ضمن پرهیز از انجام فعالیت های بدنی ، بر روی صندلی استراحت نموده و توجه داشته باشید که استرسهای روانی می توانند منجر به افزایش قند خون گردند .
- 7- در صورت نیاز خوردن آب بلامانع می باشد .
- 8- درست در ساعت های قید شده در برگه خود جهت خونگیری به نمونه گیری مراجعه نمایید .
- 9- با پایان یافتن آخرین مرحله خونگیری می توانید از مواد غذایی و به ویژه آب میوه استفاده نمایید.

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت اندازه گیری قند خون ناشتا و دو ساعت پس از غذا

1- جهت انجام آزمایش قند خون ناشتا بیمار می بایست به مدت 8 تا 14 ساعت ناشتایی را رعایت نماید .

2- در گرسنگی های بیش از 16 ساعت پروتئین ها و اسیدهای چرب تحت تاثیر هورمون گلوکاگن تجزیه شده و مقدار گلوکز خون را افزایش می دهند .

3- شب قبل از نمونه گیری از خوردن غذاهای سنگین همانند برنج و خورشت خودداری نموده و حتی الامکان شامی سبک نظیر مقداری سوپ به همراه سالاد میل نمایید .

- 4- در طی مدت ناشتایی از خوردن آب میوه، چای و قهوه خودداری نموده اما نوشیدن آب بلامانع است .
- 5- در طی مدت ناشتایی از مصرف دخانیات و جویدن آدامس خودداری نمایید. استفاده از آدامس بدون قند بلامانع است .
- 6- در طی مدت ناشتایی استراحت نموده و از انجام تمرین بدنی و ورزش خودداری نمایید .
- 7- در طی مدت ناشتایی مسواک زدن دندانها بلامانع است .
- 8- اگر دارویی در هنگام شب برای شما تجویز شده است حتماً آن را استفاده نمایید .
- 9- در مواردیکه علاوه بر قند خون ناشتا ، تری گلیسرید نیز در آزمایش شما وجود دارد لازمست تا سه هفته قبل از نمونه گیری رژیم غذایی ثابت داشته و از سه روز قبل الکل مصرف نکرده و حداقل از 24 ساعت قبل ورزش سنگین انجام ندهید .
- 10- پس از انجام خونگیری ناشتا ، صبحانه معمول خود را طبق روال همیشگی میل نمایید .
- 11- چنانچه می بایست قبل یا پس از صرف صبحانه دارویی مصرف نمایید، حتماً آن را استفاده نمایید .
- 12- پس از اتمام صبحانه ساعت را به خاطر سپرده و درست دو ساعت پس از آن در آزمایشگاه حضور یابید تا خونگیری مرحله دوم انجام گیرد .
- 13- در طی مدت این دو ساعت از مصرف مواد غذایی مختلف و دخانیات خودداری نموده و ضمن پرهیز از انجام فعالیت های بدنی ، استراحت نموده و توجه داشته باشید که استرس های روانی می توانند منجر به افزایش قند خون گردند .
- 14- آزمایش قند خون ناشتا و قند دوساعت پس از صبحانه را حتما در یک روز انجام دهید .
توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای نمونه گیری خلط

نمونه صبحگاهی بهتر است .

بهتر است بیمار ناشتا باشد ، لازم است قبل از گرفتن خلط، دهان چند بار با آب معمولی شسته شود ، نفس عمیقی را از راه بینی کشیده و برای لحظه ای نفس خود را در سینه حبس کنید و با سرفه عمیق ، خلط خود را داخل ظرف مربوطه تخلیه کنید .

در صورتی که نتوانید با سرفه کردن برای انجام آزمایش نمونه خلط بدهید سر را روی بخار آب گرفته استنشاق نموده یا با آب نمک رقیق غرغره نمایید تا خلط بیاید .

سعی شود نمونه آب دهان نباشد ، آب دهان شفاف و آبکی است ولی خلط چسبندگی دارد ، نمونه را در ظرف مخصوص ارائه شده توسط آزمایشگاه یا ظرف تمیز دهان گشاد ریخته و سریع به آزمایشگاه بیاورید .

توجه شود مشخصات بیمار روی بدنه ظرف ثبت شده باشد .

نمونه گیری در منزل:

صبح پس از بیدار شدن حتی المقدور در بستر، بدون این که غذایی بخورید ، با سرفه ای عمیق خلط خود را خارج و در ظرف مربوطه تخلیه نمایید و هرچه سریعتر به آزمایشگاه بیاورید .

حجم نمونه باید در هر بار نمونه گیری حداقل ml2 باشد (3-ml5 بهتر)

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال :

نمونه ها پس از تهیه در دمای یخچال نگهداری شود و همان روز به محل آزمایشگاه برسد .

حین حمل ، نمونه از گرما و نور مستقیم آفتاب دور نگهداشته شود .

راهنمای تهیه نمونه ادرار جهت کشت و آنالیز

بهتر است نمونه ادرار اول صبح که حداقل هشت ساعت در مثانه مانده و تغلیظ شده است ، مورد

آزمایش قرارگیرد . در غیر این صورت می توان از نمونه ادرار راندوم یا اتفاقی جهت بررسی و کشت

استفاده نمود .

درموردی که باید آزمایش کشت ادرار انجام شود ، حداقل از سه روز قبل نباید آنتی بیوتیک مصرف شده باشد (در مواردی که رعایت این مطلب مقدور نیست باید به پزشک معالج و آزمایشگاه اطلاع داده شود)

برای نمونه کشت باید **Urine bottle** یکبار مصرف استریل شده استفاده شود و برای نمونه آنالیز ظرف باید تمیز باشد و استریل بودن آن الزامی نیست . حداقل حجم نمونه ده میلی لیتر است .

توصیه های قابل ارائه به بیماران :

بانوان قبل از نمونه گیری باید ناحیه ادراری تناسلی را کاملا با آب و صابون شست و شو داده و پس از آب کشی و خشک کردن ، قسمت اول ادرار خود را بیرون ریخته و قسمت میانی را در ظرف مناسب جمع آوری نمایند و قسمت آخر ادرار خود را نیز دور بریزند .

درمورد آقایان شست و شوی آلت با آب تنها کافی است ، بدون دست زدن به ناحیه تمیز شده مقداری از ادرار را دفع کرده و بقیه آن را در ظرف مخصوصی بریزند (تا نصف ظرف پر شود).

در نوزادان و کودکان زیر دو سال باید از کیسه های استریل شده مخصوص جمع آوری ادرار (**Urine Bag**) که متناسب با جنس کودک (پسرانه یا دخترانه) است ، استفاده کرد، این کیسه نباید بیش از 45 دقیقه به مجرای ادرار متصل باشد ، وقتی حدود 10-15ml ادرار در کیسه جمع شد سر آن را تا کرده تا بسته شود ، سپس به آزمایشگاه انتقال یابد .

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال :

پس از نمونه گیری باید هر چه سریع تر و حداکثر تا دوساعت نمونه ها را به آزمایشگاه میکروب شناسی جهت بررسی و کشت انتقال داد .

ظرف حاوی نمونه باید با رعایت اصول ایمنی و بهداشتی به آزمایشگاه منتقل گردد. اگر دارو مصرف می کنید حتما با آزمایشگاه مشورت کنید .

راهنمای تعریف ناشتایی : (برای آزمایش)

ناشتایی برای برخی آزمایش های بیوشیمی مانند قند ، اسید اوریک ، کلسترول و تری گلیسرید لازم است .

ناشتایی به معنای پرهیز از خوردن غذا و مواد حاوی انرژی به مدت 10 الی 12 ساعت است ، مطابق با این تعریف نوشیدن آب اشکالی ندارد .

نکات مهم :

بهتر است نمونه آزمایش های ناشتا صبح اول وقت تهیه شوند (به جز در مواردی که پزشک معالج یا آزمایشگاه تشخیص دهند).

شام قبل از ناشتایی باید سبک باشد و برای اندازه گیری آزمایش های چربی خون ، 72 ساعت رژیم بدون چربی قبل از نمونه گیری لازم است .

خوردن اکثر داروها با هماهنگی آزمایشگاه در ساعات ناشتایی مجاز است . اما مصرف داروهایی که طبق نظر آزمایشگاه یا پزشک معالج بر نتیجه آزمایش تاثیر گذار باشد باید کنترل شود .

لذا حتما در مورد داروهای مصرفی خود با آزمایشگاه مشورت کنید .

راهنمای تهیه نمونه مدفوع

آمادگی های لازم :موادی که برای رادیوگرافی خورده می شود (باریم)، روغن های معدنی ، برخی آنتی بیوتیک ها(تتراسایکلین) ، ملین ها ، آنتی اسیدها و بیسموت حداقل از یک هفته قبل از نمونه گیری مصرف نشده باشد .

در مواردی که اندازه گیری کمی یا کیفی چربی در مدفوع مورد درخواست می باشد بیمار نباید بیش از جمع آوری نمونه از شیاف یا مواد روغنی استفاده نماید .

حجم نمونه مورد نیاز و نکات مهم : مقدار مدفوع لازم برای آزمایش انگل شناسی و میکروب شناسی در مدفوع قوام دار (جامد) حدود پنج گرم (به اندازه یک فندق) و در مدفوع آبکی پنج میلی لیتر است حداقل 50 گرم از نمونه مدفوع جهت آنالیز بیوشیمی لازم است .

در صورت مشاهده کرم و هر مورد مشکوک به آزمایشگاه اطلاع دهید .

نمونه مدفوع نباید با ادرار یا آب آلوده شود زیرا ادرار می تواند برخی از انگل های فعال را از بین

ببرد .

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال:

بیماران باید نمونه جمع آوری شده را خصوصا در موارد مشکوک به اسهال خونی بلافاصله به آزمایشگاه ارسال کنند . اگر انجام آزمایش حداکثر تا 30 دقیقه پس از جمع آوری نمونه امکان پذیر نباشد ، لازم است نمونه تا زمان انتقال به آزمایشگاه در دمای معادل یخچال قرارداد شود .

برای این آزمایش :

احتیاج به ناشتا بودن نیست .

اگر درون قوطی مایع باشد مواظب باشید نریزد .

اگر چند نوبت آزمایش دارید سعی کنید که هر نمونه (قوطی) پس از تهیه به آزمایشگاه تحویل شود .

برچسب ظرف نمونه باید تمیز باقی بماند ، تا مشخصات آن خوانا باشد .

سعی کنید از بخش بلغمی یا خونی مدفوع نیز درون قوطی ریخته شود .

بعد از آوردن آخرین قوطی زمان آماده شدن جواب آزمایش را ، از متصدی پذیرش بپرسید و به وی بگویید تمام نمونه ها را آورده اید . باید توجه نمود که نباید در طی یک روز بیشتر از یک نمونه از بیمار جمع آوری نمود .

در صورتی که اندازه گیری کمی چربی 72 ساعته مدفوع مورد نظر می باشد از ظرف پلاستیکی از قبل وزن شده استفاده نمایید .

اگر دارو مصرف می کنید حتما در مورد داروهای مصرفی خود قبل از نمونه گیری با آزمایشگاه مشورت کنید

راهنمایی بیماران جهت جمع آوری انواع نمونه های آزمایشگاهی

راهنمای بیماران دارای سوند یا کاتتر جهت جمع آوری نمونه ادرار

سونداژ یا کاتتراسیون عبارتست از قرار دادن یک لوله باریک توخالی و استریل از جنس مخصوص لاتکس یا سیلیکون در پیشابراه و مثانه بیمار که در موارد ذیل کاربرد دارد:

الف - خالی نگهداشتن مثانه در طی عمل جراحی و کنترل نحوه عملکرد کلیه ها در حین عمل جراحی و

مدتی پس از آن

ب- تخلیه مثانه زمانیکه خودفرد قادر به انجام آن نباشد به علت احتباس ادراری حاد یا مزمن در نتیجه انسداد مجاری ادراری زیر مثانه

ج - نمونه برداری از ادرار جهت بررسی آزمایشگاهی مانند بررسی عفونت سوندها از نظر مدت زمان باقی ماندن در بدن به دو نوع دائمی (به جاماندنی) و موقت (غیر به جاماندنی) تقسیم می گردند.

جهت تهیه نمونه ادرار از طریق سوند به شکل زیر عمل نمایید:

1- چنانچه سوند را برای اولین بار قرار داده اید می توانید از نمونه ادرار تخلیه شده از طریق آن برای آزمایش استفاده نمایید.

توجه داشته باشید که نمونه ادرار داخل کیسه متصل به سوند که از قبل جمع آوری شده است جهت آزمایش به هیچ وجه مناسب نمی باشد.

2- همراه بیمار دستکش استریل به دست نمایید.

3- لوله کاتتر را از محل قبل از اتصال به کیسه، کلامپ نمایید.

4- دیواره خارجی کاتتر را با اتانول 70 درجه استریل نمایید.

5- چنانچه جریان مناسبی از دفع ادرار از طریق کاتتر وجود دارد آن را داخل لیوان استریل ارایه شده از سوی آزمایشگاه بریزید.

6- چنانچه جریان مناسبی از دفع ادرار وجود ندارد با کمک یک سرنگ 10 سی سی استریل و نو و بدون سوزن، ادرار را اسپیره نمایید و به داخل لیوان استریل ارایه شده از سوی آزمایشگاه بریزید.

توجه: حداقل حجم قابل قبول نمونه در بزرگسالان 10 سی سی و در اطفال 5 سی سی است.

توجه: نمونه ادرار حداکثر 1 ساعت بعد از جمع آوری به آزمایشگاه تحویل داده شود .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت جمع آوری ادرار 24 ساعته

- 1- نمونه ادرار را فقط در ظرف مخصوص آزمایشگاه جمع آوری نمایید .
- 2- هنگام صبح در ساعت معینی ادرار کرده و آنرا مطابق معمول دور بریزید و دقیقاً از این ساعت جمع آوری ادرار را آغاز نموده و در تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مربوطه انجام دهید و درست در ساعتی که روز قبل ادرار را دور ریخته اید مثانه خود را به طور کامل تخلیه نموده و ادرار را داخل ظرف بریزید . در طول این 24 ساعت به هیچ وجه قطره ای از ادرار را دور نریزید .
مثال : رأس ساعت 7 صبح ادرار را دور ریخته و از این ساعت تا 7 صبح فردا (24 ساعت کامل) تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مخصوص انجام دهید .
- 3- ممکن است ظرف تحویل داده شده به شما از سوی آزمایشگاه حاوی مایع و یا پودر محافظ و نگهدارنده باشد لطفاً به هیچ وجه به آن دست نزده و یا آنرا دور نریزید .
- 4- در طول مدت نمونه گیری ظرف حاوی ادرار را در محل خنک نگهداری نمایید .
- 5- از آلوده نمودن سطوح خارجی ظرف و یا شستن ظرف با آب جداً خودداری نمایید .
- 6- ظرف ادرار 24 ساعته را به محض اتمام نمونه گیری به آزمایشگاه تحویل دهید .
توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت انجام تست تنفسی برای تشخیص هلیکوباکتر پیلوری

هلیکو باکتر پیلوری مهمترین عامل زخم معده ، دوازدهه و گاستریت مزمن فعال می باشد که در صورت عدم تشخیص و درمان ممکن است منجر به خونریزی حاد و یا مزمن دستگاه گوارشی گشته و یا تبدیل به یک عامل سرطانزا (کارسینوژن) گردد.

از آنجائیکه اندازه گیری آنتی بادی های ضد هلیکو باکتر پیلوری در خون از حساسیت و اختصاصیت چندان بالایی برخوردار نیستند از جمله مهمترین روشهای تشخیص این باکتری تست تنفسی اوره "

" Urea Breath Test می باشد. تست "UBT" یک آزمایش غیر تهاجمی و Gold

Standard برای تشخیص عفونت هلیکوباکتر پیلوری با حساسیت و اختصاصیت بسیار بالا (تقریباً 100

درصد) است که هم برای تشخیص اولیه بیماری و هم برای پیگیری درمان کاربرد دارد.

شرایط بیمار جهت انجام تست عبارتند از:

1- حداقل شش ساعت ناشتا بودن و ترجیحا آزمایش هنگام صبح و پس از یک شب ناشتایی انجام گردد.

2- قبل از آزمایش بیمار مسواک زده و دهان خود را بشوید.

3- چهار هفته از آخرین مصرف آنتی بیوتیک ها و بیسموت گذشته باشد.

4- یک هفته از آخرین مصرف داروهای آنتی اسید معده، داروهای مهار کننده پمپ پروتون نظیر

امپرازول و همچنین داروهای مهار کننده رسپتور هیستامین نظیر رانیتیدین، سایمتیدین و فاموتیدین گذشته باشد.

جهت انجام آزمایش یک کیپسول " Heli Cap " که محتوی کربن نشاندار به همراه اسید سیتریک است را

به همراه حدود 50 سی سی آب به بیمار خورانده (کیپسول و یا محلول اوره نشاندار را می توان داخل

آب نیز حل نمود) و از وی می خواهیم تا 15 دقیقه بعد هوای بازدم خود را با فوت کردن به داخل کارت

تنفسی مخصوص وارد نماید.

در قسمت بالای کارت تنفسی یک معرف نارنجی رنگ وجود دارد که پس از تماس با بازدم بیمار رفته

رفته زرد رنگ می شود. هنگامی که پس از بازدم مداوم رنگ این ناحیه کاملا زرد شد کارت تنفسی را

تحویل نمایید تا آزمایش بر روی آن انجام گردد.

توجه: انجام این تست برای کلیه افراد از جمله خردسالان و خانم های باردار با نظر پزشک معالج و

رعایت اصول توجیه پذیری بلامانع است .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد.

راهنمای بیمار جهت تست چالش گلوکز

اصطلاح دیابت شیرین بارداری (Gestational Diabetes Mellitus (GDM در مورد خانم هایی بکار

می رود که شروع دیابت در آنها و یا اولین تشخیص آن در دوران بارداری باشد. از اینرو بیماران دیابتی

که بعداً حامله می شوند در این دسته قرار نمی گیرند. این نوع دیابت اغلب در سه ماهه سوم بارداری

بروز می کند ولی ممکن است در سه ماهه دوم نیز ایجاد شود .

دیابت بارداری عموماً بدون علامت است. از آنجائیکه اختلالات خفیف تحمل گلوکز در خانم باردار می تواند توام با مخاطرات زیاد برای جنین در موقع زایمان یا در دوران نوزادی باشد، از اینرو در مورد تمامی زنان باردار تست غربالی GCT در هفته های 24 تا 28 بارداری انجام می گردد. البته چنانچه هریک از فاکتورهای چاقی، سابقه شخصی دیابت بارداری، وجود گلوکز در ادرار و یا سابقه فامیلی قوی از دیابت در یک خانم باردار وجود داشته باشد بلافاصله این آزمایش انجام می گردد.

طریقه انجام این آزمایش بدین شکل است:

- 1- نیازی به ناشتا بودن وجود ندارد جز در مواردیکه علاوه بر این آزمایش در خواست اندازه گیری قند خون ناشتا نیز وجود داشته باشد.
- 2- 50 گرم از پودر گلوکز را در یک لیوان آب حل نموده و به بیمار توصیه نموده ظرف مدت 2 تا 5 دقیقه آن را میل نماید.
- 3- پس از اتمام محلول گلوکز ساعت را به خاطر سپرده و درست یک ساعت پس از آن در نمونه گیری حضور یابید تا خونگیری انجام گردد (ترجیحاً ساعت دقیق نمونه گیری بر روی برگه بیمار ثبت گردد).
- 4- در طی مدت این یک ساعت از مصرف مواد غذایی مختلف و دخانیات خودداری نموده و ضمن پرهیز از انجام فعالیت های بدنی بر روی صندلی استراحت نموده و توجه داشته باشید که استرس های روانی می توانند منجر به افزایش قند خون گردند.
- 5- در صورت نیاز، خوردن آب بلامانع می باشد.
- 6- چنانچه بیمار نتواند تمامی محلول قندی را بخورد و یا مقداری یا تمامی آنرا استفراغ نماید مقدار گلوکز خون بطور کاذب کاهش خواهد یافت. در صورت بروز این حالت مسئول نمونه گیری را در جریان قرار دهید.

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد.

راهنمای بیمار جهت جمع آوری ادرار 24ساعته برای اندازه گیری VMA

لطفاً قبل از آغاز نمونه گیری موارد ذیل را به دقت مطالعه نمایید .

1- نمونه ادرار را فقط در ظرف مخصوص آزمایشگاه جمع آوری نمایید .

2- هنگام صبح در ساعت معینی ادرار کرده و آنرا مطابق معمول دور بریزید و دقیقاً از این ساعت جمع

آوری ادرار را آغاز نموده و در تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مربوطه انجام دهید و درست در

ساعتی که روز قبل ادرار را دور ریخته اید مثانه خود را به طور کامل تخلیه نموده و ادرار را داخل ظرف

بریزید . در طول این 24 ساعت به هیچ وجه قطره ای از ادرار را دور نریزید .

مثال : رأس ساعت 7 صبح ادرار را دور ریخته و از این ساعت تا 7 صبح فردا (24 ساعت کامل) تمامی

دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مخصوص انجام دهید .

3- ظرف تحویل داده شده به شما از سوی آزمایشگاه حاوی مایع اسیدی بعنوان نگهدارنده می باشد لطفاً

به هیچ وجه به آن دست نزده و یا آنرا دور نریزید .

4- در طول مدت نمونه گیری ظرف حاوی ادرار را در محل خنک نگهداری نمایید .

5- از آلوده نمودن سطوح خارجی ظرف و یا شستن ظرف با آب جداً خودداری نمایید .

6- ظرف ادرار 24 ساعته را به محض اتمام نمونه گیری به آزمایشگاه تحویل دهید .

توجه : از مصرف مواد غذایی حاوی وانیل (موز و شکلات و شیرینی) و حاوی کافئین (چای و قهوه)

و همچنین سرکه سیب ، جوش شیرین و شیرین بیان بمدت 3 روز قبل از نمونه گیری و در طی نمونه

گیری خودداری فرمائید چرا که منجر به افزایش کاذب VMA در نمونه ادرار می گردند . انجام ورزشهای

سنگین، استرس و گرسنگی نیز منجر به افزایش کاذب VMA در نمونه میگردد .

توجه : مصرف برخی از داروها نظیر اپی نفرین ، لوودوپا ، لیتیم ، نیتروگلیسرین و آسپرین منجر به افزایش

کاذب VMA در نمونه می گردد. از طرفی مصرف برخی دیگر از داروها نظیر کلوتیدین ، دیسولفیرام ،

گوانتیدین، ایمی پرامین ، مهارکننده های منو آمین اکسیداز ، فنوتیازین و رزپین و ماده

حاجب رادیوگرافی منجر به کاهش کاذب VMA در نمونه می گردد . با نظر پزشک معالج در صورت

امکان بطور موقت قبل از اقدام به جمع آوری نمونه ادرار و همچنین در طی نمونه گیری از مصرف آنها

خودداری فرمایید. توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت جمع آوری ادرار 24 ساعته برای اندازه گیری SHIAA

- 1- نمونه ادرار را فقط در ظرف مخصوص آزمایشگاه جمع آوری نمایید.
  - 2- هنگام صبح در ساعت معینی ادرار کرده و آنرا مطابق معمول دور بریزید و دقیقاً از این ساعت جمع آوری ادرار را آغاز نموده و در تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مربوطه انجام دهید و درست در ساعتی که روز قبل ادرار را دور ریخته اید مثانه خود را به طور کامل تخلیه نموده و ادرار را داخل ظرف بریزید. در طول این 24 ساعت به هیچ وجه قطره ای از ادرار را دور نریزید.
مثال: رأس ساعت 7 صبح ادرار را دور ریخته و از این ساعت تا 7 صبح فردا (24 ساعت کامل) تمامی دفعات تخلیه ادرار را در ظرف مخصوص انجام دهید.
  - 3- ظرف تحویل داده شده به شما از سوی آزمایشگاه حاوی مایع اسیدی بعنوان نگهدارنده می باشد لطفاً به هیچ وجه به آن دست نزده و یا آنرا دور نریزید.
  - 4- در طول مدت نمونه گیری ظرف حاوی ادرار را در محل خنک نگهداری نمایید.
  - 5- از آلوده نمودن سطوح خارجی ظرف و یا شستن ظرف با آب جداً خودداری نمایید.
  - 6- ظرف ادرار 24 ساعته را به محض اتمام نمونه گیری به آزمایشگاه تحویل دهید.
- توجه: از مصرف مواد غذایی حاوی سروتونین (انبه، موز، طالبی، هندوانه، خربزه، شکلات، خرما، بادمجان، گریپ فروت، بارهنگ، کیوی، آناناس، گوجه سبز، گوجه فرنگی و آجیل و گردو) بمدت 3 روز قبل از نمونه گیری و همچنین در طی نمونه گیری خودداری فرمایید.
- توجه: مصرف برخی از داروها نظیر آسپرین، استامینوفن، سالیسیلات ها، ضد افسردگی های سه حلقه ای، فناستین، شربت سرفه حاوی گلیکولات گلیسرین، ناپروکسن، متوکاربامول، ایمی پرامین، ایزونیازید، مهار کننده های منو آمین اکسیداز، متنامین، متیل دوپا، رزپین، فنوتیازین و همچنین اتیل الکل منجر به افزایش کاذب HIAA 5 در نمونه می گردد. با نظر پزشک معالج در صورت امکان بطور موقت قبل از اقدام به جمع آوری نمونه ادرار و همچنین در طی نمونه گیری از مصرف آنها خودداری فرمایید. توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد

راهنمای بیمار جهت تست تحریک هورمون رشد با استفاده از داروی L-Dopa

لطفاً قبل از آغاز نمونه گیری موارد ذیل را به دقت مطالعه نمایید.

هورمون رشد انسانی Human Growth Hormon از هیپوفیز قدامی ترشح می گردد و نقشی اساسی در تنظیم رشد از زمان تولد تا انتهای بلوغ را بر عهده دارد. به دلیل آنکه ترشح هورمون GH بصورت دوره ای (ضربانی) می باشد، سنجش های تصادفی و منفرد GH شاخص مناسبی برای تشخیص کمبود آن نمی باشد. از این رو جهت بررسی کفایت هیپوفیز در ترشح هورمون رشد در افراد کوتاه قد، معمولاً از تست تحریکی هورمون رشد با داروی L-Dopa استفاده می گردد.

طریقه انجام تست بدین شکل است که :

1- به دنبال یک شب ناشتایی ابتدا 2 ساعت قبل از مصرف خوراکی قرص L-Dopa تجویز خوراکی قرص پروپانولول به مقدار یک میلی گرم به ازای هر کیلو گرم وزن بدن (حداکثر 40 میلی گرم) و به دستور پزشک صورت می گیرد.

2- از بیمار در حالیکه ناشتا می باشد خون گرفته می شود.

3- داروی L-Dopa به وی خورانده می شود. میزان مصرف دارو 10 میلی گرم L-Dopa به ازای هر کیلو گرم وزن بدن و حداکثر 500 میلی گرم و یا بر اساس جدول زیر می باشد.

وزن بدن بر حسب کیلو گرم	مقدار L-Dopa بر حسب میلی گرم
< 15	125
30-15	250
> 30	500

توجه داشته باشید که هر قرص L-Dopa معمولاً 500 میلی گرم می باشد. لازم بذکر است که بجای قرص مزبور، قرص (L Doram - C) Levodopa C در داروخانه ها موجود می باشد که هر قرص آن 100 میلی گرم است.

- 4- همزمان با مصرف دارو ساعت دقیق مراجعه بیمار به نمونه گیری جهت خونگیری در زمانهای 1 ساعت ، 2 ساعت و 3 ساعت پس از مصرف دارو در برگه بیمار ثبت می گردد (چنانچه پزشک در خواست کننده، زمانهای نمونه گیری را در برگه بیمار قید نماید همانند آن عمل می گردد)
- 5- بیمار پس از مصرف قرص L-Dopa ممکن است دچار عوارضی نظیر سرگیجه ، سر درد خفیف ، حالت تهوع و استفراغ گردد. در اینگونه موارد ضمن پرهیز از مصرف هر گونه مواد غذایی در طول مدت آزمایش ، می بایست در صورت لزوم به وی آب داده و تمام مدت مراقب وی بود .
- توجه : در بیماران قلبی مصرف L-Dopa با احتیاط زیاد و تحت نظر پزشک انجام می گردد. از این رو انجام این تست جهت بیماران قلبی ، در آزمایشگاه امکان پذیر نمی باشد .
- 6- درست در ساعت های قید شده در برگه خود جهت خونگیری به نمونه گیری مراجعه نمایید .
- 7- با پایان یافتن آخرین مرحله خونگیری می توانید از مواد غذایی و به ویژه آب میوه استفاده نمایید .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد

راهنمای بیمار جهت تست تحریک هورمون رشد:

لطفاً قبل از آغاز نمونه گیری موارد ذیل را به دقت مطالعه نمایید.

هورمون رشد انسانی Human Growth Hormon از هیپوفیز قدامی ترشح می گردد و نقشی اساسی در تنظیم رشد از زمان تولد تا انتهای بلوغ را بر عهده دارد . به دلیل آنکه ترشح هورمون GH بصورت دوره ای (ضربانی) می باشد، سنجش های تصادفی و منفرد GH شاخص مناسبی برای تشخیص کمبود آن نمی باشد. از اینرو جهت بررسی کفایت هیپوفیز در ترشح هورمون رشد در افراد کوتاه قد ، معمولاً از تست تحریکی هورمون رشد با داروی کلونیدین استفاده می گردد .

طریقه انجام تست بدین شکل است که :

- 1- به دنبال یک شب ناشتایی از بیمار خون گرفته می شود .

2- داروی کلونیدین Clonidine به وی خورنده می شود. میزان مصرف دارو کلونیدین 4 میکرو گرم به ازای هرکیلو گرم وزن بدن و یا براساس جدول زیر می باشد .

وزن بدن بر حسب کیلو گرم	مقدار کلونیدین بر حسب میکرو گرم
15-5	50 (1/4 قرص)
25-15	100 (1/2 قرص)
35-25	150 (3/4 قرص)
50-35	200 (1 قرص کامل)
> 50	300 (یک ونیم قرص)

توجه داشته باشید که هر قرص کلونیدین معمولا 200 میکرو گرم می باشد .

3- همزمان با مصرف دارو ، ساعت دقیق مراجعه بیمار به نمونه گیری جهت خونگیری در زمانهای 30 دقیقه ، 60 دقیقه ، 90 دقیقه و 120 دقیقه پس از مصرف دارو در برگه بیمار ثبت می گردد (چنانچه پزشک در خواست کننده ، زمان های نمونه گیری را در برگه بیمار قید نماید همانند آن عمل می گردد) .

4- بیمار پس از مصرف قرص کلونیدین معمولا دچار افت فشار خون وضعیتی و همچنین خواب آلودگی می گردد . در این گونه موارد ضمن پرهیز از مصرف هرگونه مواد غذایی در طول مدت آزمایش ، می بایست در صورت لزوم به وی آب داده و تمام مدت مراقب وی بود .

5- در طول مدت آزمایش بیمار می بایست ناشتا بوده و از مصرف مواد غذایی خودداری نماید .

6- در ساعت های قید شده در برگه خود جهت خونگیری به نمونه گیری مراجعه نمایید .

7- با پایان یافتن آخرین مرحله خونگیری می توانید از مواد غذایی و به ویژه آب میوه استفاده نمایید .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای بیمار جهت تست تحمل گلوکز:

تست تحمل گلوکز GTT اگرچه امروزه چندان توصیه نمی گردد ولیکن یک آزمایش استاندارد طلایی "Gold Standard Test" برای تشخیص دیابت شیرین می باشد.

تست تحمل گلوکز بر دو نوع است عبارتند از:

الف - تست تحمل گلوکز 3 ساعته با 100 گرم گلوکز جهت تشخیص دیابت شیرین بارداری در زنان حامله

ب- تست تحمل گلوکز 2 ساعته با 75 گرم گلوکز در بالغین (در اطفال 1/75 گرم گلوکز به ازای هر کیلو گرم وزن بدن)

طریقه انجام این آزمایش بدین شکل است:

1- حداقل سه روز قبل از نمونه گیری و انجام آزمایش ، رژیم حاوی 200-150 گرم کربوهیدرات در روز به فرد داده شود.

2- در روز مراجعه به آزمایشگاه شرایط ناشتایی بمدت 8 تا 14 ساعت رعایت گردد.

3- در حالت ناشتا از بیمار خون گرفته و سپس بنا بر دستور پزشک در خواست کننده مقدار معین گلوکز را در یک لیوان حاوی 300-250 سی سی آب حل نموده و به بیمار توصیه نمایید تا ظرف مدت 2 تا 5 دقیقه آنرا میل نماید. البته جهت کسب اطمینان از اینکه قند خون بیمار خیلی بالا نباشد قبل از دادن محلول گلوکز به بیمار، ابتدا میزان قند ادرار وی کنترل می گردد و به شرط منفی بودن آن، آزمایش ادامه می یابد.

4- چنانچه بیمار نتواند تمامی محلول قندی را بخورد و یا مقداری یا تمامی آن را استفراغ نماید مقدار گلوکز خون به طور کاذب کاهش خواهد یافت . در صورت بروز این حالت مسئول نمونه گیری را در جریان قرار دهید.

5- پس از اتمام محلول گلوکز به مسئول نمونه گیری اطلاع دهید تا ساعات مربوط به مراجعات بعدی برای خونگیری را به طور دقیق در برگه شما ثبت نماید. این نوبت ها ممکن است نیم ساعت به نیم

ساعت تا چهار نوبت و یا یک ساعت به یک ساعت تا سه نوبت باشد.

6- در طی مدت انجام آزمایش از مصرف مواد غذایی مختلف و دخانیات خودداری نموده و ضمن پرهیز از انجام فعالیت های بدنی ، بر روی صندلی استراحت نموده و توجه داشته باشید که استرسهای روانی می توانند منجر به افزایش قند خون گردند.

7- در صورت نیاز خوردن آب بلامانع می باشد.

8- درست در ساعت های قید شده در برگه خود جهت خونگیری به نمونه گیری مراجعه نمایید.

9- با پایان یافتن آخرین مرحله خونگیری می توانید از مواد غذایی و به ویژه آب میوه استفاده نمایید .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد.

راهنمای بیمار جهت اندازه گیری قند خون ناشتا و دو ساعت پس از غذا

1- جهت انجام آزمایش قند خون ناشتا بیمار می بایست به مدت 8 تا 14 ساعت ناشتایی را رعایت

نماید .

2- در گرسنگی های بیش از 16 ساعت پروتئین ها و اسیدهای چرب تحت تاثیر هورمون گلوکاگن

تجزیه شده و مقدار گلوکز خون را افزایش می دهند .

3- شب قبل از نمونه گیری از خوردن غذاهای سنگین همانند برنج و خورشت خودداری نموده و حتی

الامکان شامی سبک نظیر مقداری سوپ به همراه سالاد میل نمایید .

4- در طی مدت ناشتایی از خوردن آب میوه، چای و قهوه خودداری نموده اما نوشیدن آب بلامانع است .

5- در طی مدت ناشتایی از مصرف دخانیات و جویدن آدامس خودداری نمایید. استفاده از آدامس بدون

قند بلا مانع است .

6- در طی مدت ناشتایی استراحت نموده و از انجام تمرین بدنی و ورزش خودداری نمایید .

7- در طی مدت ناشتایی مسواک زدن دندانها بلامانع است .

8- اگر دارویی در هنگام شب برای شما تجویز شده است حتماً آن را استفاده نمایید .

9- در مواردیکه علاوه بر قند خون ناشتا ، تری گلیسرید نیز در آزمایش شما وجود دارد لازمست تا سه

هفته قبل از نمونه گیری رژیم غذایی ثابت داشته و از سه روز قبل الکل مصرف نکرده و حداقل از 24 ساعت قبل ورزش سنگین انجام ندهید .

10- پس از انجام خونگیری ناشتا ، صبحانه معمول خود را طبق روال همیشگی میل نمایید .

11- چنانچه می بایست قبل یا پس از صرف صبحانه دارویی مصرف نمایید، حتماً آن را استفاده نمایید .

12- پس از اتمام صبحانه ساعت را به خاطر سپرده و درست دو ساعت پس از آن در آزمایشگاه حضور یابید تا خونگیری مرحله دوم انجام گیرد .

13- در طی مدت این دو ساعت از مصرف مواد غذایی مختلف و دخانیات خودداری نموده و ضمن پرهیز از انجام فعالیت های بدنی ، استراحت نموده و توجه داشته باشید که استرس های روانی می توانند منجر به افزایش قند خون گردند .

14- آزمایش قند خون ناشتا و قند دوساعت پس از صبحانه را حتما در یک روز انجام دهید .

توجه شما در رعایت نکات ذکر شده منجر به افزایش دقت در نتایج آزمایش می گردد .

راهنمای نمونه گیری خلط

- نمونه صبحگاهی بهتر است.
- بهتر است بیمار ناشتا باشد ، لازم است قبل از گرفتن خلط، دهان چند بار با آب معمولی شسته شود ، نفس عمیقی را از راه بینی کشیده و برای لحظه ای نفس خود را در سینه حبس کنید و با سرفه عمیق ، خلط خود را داخل ظرف مربوطه تخلیه کنید.
- در صورتی که نتوانید با سرفه کردن برای انجام آزمایش نمونه خلط بدهید سر را روی بخار آب گرفته استنشاق نموده یا با آب نمک رقیق غرغره نمایید تا خلط بیاید.
- سعی شود نمونه آب دهان نباشد ، آب دهان شفاف و آبکی است ولی خلط چسبندگی دارد ، نمونه را در ظرف مخصوص ارائه شده توسط آزمایشگاه یا ظرف تمیز دهان گشاد ریخته و سریع به آزمایشگاه بیاورید.
- توجه شود مشخصات بیمار روی بدنه ظرف ثبت شده باشد.

نمونه گیری در منزل:

- صبح پس از بیدار شدن حتی المقدور در بستر، بدون این که غذایی بخورید ، با سرفه ای عمیق خلط خود را خارج و در ظرف مربوطه تخلیه نمایید و هرچه سریعتر به آزمایشگاه بیاورید.

- حجم نمونه باید در هر بار نمونه گیری حداقل 2ml باشد (3-5ml) بهتر)

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال :

- نمونه ها پس از تهیه در دمای یخچال نگهداری شود و همان روز به محل آزمایشگاه برسد.
- حین حمل ، نمونه از گرما و نور مستقیم آفتاب دور نگهداشته شود.

راهنمای تهیه نمونه ادرار جهت کشت و آنالیز

بهتر است نمونه ادرار اول صبح که حداقل هشت ساعت در مثانه مانده و تغلیظ شده است ، مورد

آزمایش قرار گیرد . در غیر این صورت می توان از نمونه ادرار راندوم یا اتفاقی جهت بررسی و کشت

استفاده نمود .

در مواردی که باید آزمایش کشت ادرار انجام شود ، حداقل از سه روز قبل نباید آنتی بیوتیک مصرف

شده باشد (در مواردی که رعایت این مطلب مقدور نیست باید به پزشک معالج و آزمایشگاه اطلاع داده

شود)

برای نمونه کشت باید **Urine bottle** یکبار مصرف استریل شده استفاده شود و برای نمونه آنالیز

ظرف باید تمیز باشد و استریل بودن آن الزامی نیست . حداقل حجم نمونه ده میلی لیتر است .

توصیه های قابل ارائه به بیماران :

- بانوان قبل از نمونه گیری باید ناحیه ادراری تناسلی را کاملا با آب و صابون شست و شو داده و پس از آب کشی و خشک کردن ، قسمت اول ادرار خود را بیرون ریخته و قسمت میانی را در ظرف مناسب جمع آوری نمایند و قسمت آخر ادرار خود را نیز دور بریزند.

- درمورد آقایان شست و شوی آلت با آب تنها کافی است ، بدون دست زدن به ناحیه تمیز شده

مقداری از ادرار را دفع کرده و بقیه آن را در ظرف مخصوصی بریزند (تا نصف ظرف پر شود) .

- در نوزادان و کودکان زیر دو سال باید از کیسه های استریل شده مخصوص جمع آوری ادرار

(Urine Bag) که متناسب با جنس کودک (پسرانه یا دخترانه) است ، استفاده کرد، این کیسه

نباید بیش از 45 دقیقه به مجرای ادرار متصل باشد ، وقتی حدود 10-15ml ادرار در کیسه جمع شد سر آن را تا کرده تا بسته شود ، سپس به آزمایشگاه انتقال یابد.

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال :

- پس از نمونه گیری باید هر چه سریع تر و حداکثر تا دو ساعت نمونه ها را به آزمایشگاه میکروب شناسی جهت بررسی و کشت انتقال داد.
- ظرف حاوی نمونه باید با رعایت اصول ایمنی و بهداشتی به آزمایشگاه منتقل گردد. اگر دارو مصرف می کنید حتما با آزمایشگاه مشورت کنید.

راهنمای تعریف ناشتایی : (برای آزمایش)

ناشتایی برای برخی آزمایش های بیوشیمی مانند قند ، اسید اوریک ، کلسترول و تری گلیسرید لازم است .

ناشتایی به معنای پرهیز از خوردن غذا و مواد حاوی انرژی به مدت 10 الی 12 ساعت است ، مطابق با این تعریف نوشیدن آب اشکالی ندارد .

نکات مهم :

- بهتر است نمونه آزمایش های ناشتا صبح اول وقت تهیه شوند (به جز در مواردی که پزشک معالج یا آزمایشگاه تشخیص دهند).
  - شام قبل از ناشتایی باید سبک باشد و برای اندازه گیری آزمایش های چربی خون ، 72 ساعت رژیم بدون چربی قبل از نمونه گیری لازم است.
  - خوردن اکثر داروها با هماهنگی آزمایشگاه در ساعات ناشتایی مجاز است . اما مصرف داروهایی که طبق نظر آزمایشگاه یا پزشک معالج بر نتیجه آزمایش تاثیر گذار باشد باید کنترل شود.
- لذا حتما در مورد داروهای مصرفی خود با آزمایشگاه مشورت کنید .

راهنمای تهیه نمونه مدفوع

آمدگی های لازم: موادی که برای رادیوگرافی خورده می شود (باریم)، روغن های معدنی، برخی آنتی بیوتیک ها (تتراسایکلین)، ملین ها، آنتی اسیدها و بیسموت حداقل از یک هفته قبل از نمونه گیری مصرف نشده باشد.

- در مواردی که اندازه گیری کمی یا کیفی چربی در مدفوع مورد درخواست می باشد بیمار نباید بیش از جمع آوری نمونه از شیاف یا مواد روغنی استفاده نماید.
- حجم نمونه مورد نیاز و نکات مهم: مقدار مدفوع لازم برای آزمایش انگل شناسی و میکروب شناسی در مدفوع قوام دار (جامد) حدود پنج گرم (به اندازه یک فندق) و در مدفوع آبکی پنج میلی لیتر است حداقل 50 گرم از نمونه مدفوع جهت آنالیز بیوشیمی لازم است.
- در صورت مشاهده کرم و هر مورد مشکوک به آزمایشگاه اطلاع دهید.
- نمونه مدفوع نباید با ادرار یا آب آلوده شود زیرا ادرار می تواند برخی از انگل های فعال را از بین ببرد.

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال:

بیماران باید نمونه جمع آوری شده را خصوصا در موارد مشکوک به اسهال خونی بلافاصله به آزمایشگاه ارسال کنند. اگر انجام آزمایش حداکثر تا 30 دقیقه پس از جمع آوری نمونه امکان پذیر نباشد، لازم است نمونه تا زمان انتقال به آزمایشگاه در دمای معادل یخچال قرار داده شود.

برای این آزمایش:

- احتیاج به ناشتا بودن نیست.
- اگر درون قوطی مایع باشد مواظب باشید نریزد.
- اگر چند نوبت آزمایش دارید سعی کنید که هر نمونه (قوطی) پس از تهیه به آزمایشگاه تحویل شود.
- برچسب ظرف نمونه باید تمیز باقی بماند، تا مشخصات آن خوانا باشد.
- سعی کنید از بخش بلغمی یا خونی مدفوع نیز درون قوطی ریخته شود.

- بعد از آوردن آخرین قوطی زمان آماده شدن جواب آزمایش را ، از متصدی پذیرش پرسید و به وی بگویید تمام نمونه ها را آورده اید.
- باید توجه نمود که نباید در طی یک روز بیشتر از یک نمونه از بیمار جمع آوری نمود.
- در صورتی که اندازه گیری کمی چربی 72 ساعته مدفوع مورد نظر می باشد از ظرف پلاستیکی از قبل وزن شده استفاده نمایید.

اگر دارو مصرف می کنید حتما در مورد داروهای مصرفی خود قبل از نمونه گیری با آزمایشگاه

مشورت کنید

راهنمای جمع آوری ادرار 24 ساعته

- پیش از انجام آزمایش باید از مصرف مایعات زیاد خودداری شود و در صورت داشتن شرایط خاص (برحسب مورد اندازه گیری) باید به پزشک معالج و آزمایشگاه اطلاع داده شود .
- ظرف تمیز با حجم حداقل دو لیتر مورد نیاز است ، نیاز به نگه دارنده بر حسب مورد اندازه گیری است ، بهتر است دستورالعمل بر روی ظرف نمونه گیری چسبانده شود .

توصیه های قابل ارائه به بیماران

نحوه جمع آوری نمونه :

- اولین ادرار صبحگاهی را دور بریزید و بعد از آن به مدت 24 ساعت ، در ظرفی که از طرف آزمایشگاه به شما داده شده، ادرار را جمع آوری کنید.
- آخرین نمونه ادرار را صبح روز بعد بلافاصله پس از بیدار شدن در ظرف بریزید.
- در مدت جمع آوری ، ظرف را در جای خنک نگهداری کنید.
- در صورت وجود مواد نگه دارنده ، در ظرف ، مستقیماً در ظرف آزمایشگاهی ادرار نکنید.

انتقال نمونه :

در مدت زمان جمع آوری نمونه و در طی انتقال ، ظرف نمونه گیری در درجه حرارت 2°C -8(دمای

یخچال) نگهداری شود .

اگر دارو مصرف می کنید حتما در مورد داروهای مصرفی خود قبل از نمونه گیری با آزمایشگاه

مشورت کنید

راهنمای تهیه نمونه جهت آزمایش اسکاچ

توصیه قابل ارائه به بیماران : این آزمایش برای بررسی وجود تخم انگل انجام می شود بنابراین نیازی

به مدفوع برای آزمایش ندارد .

آمادگی های لازم :نمونه را صبح زود پیش از این که بیمار مدفوع نموده و یا استحمام کند تهیه

نمایید .

نحوه تهیه نمونه :یک قطعه چسب نواری را به طول پنج سانتی متر از طرف چسب دار آن محکم به

ناحیه مقعد چسبانده و فشار دهید سپس چسب را بلند کرده و آن را روی لام شیشه ای که از طرف

آزمایشگاه گرفته اید بچسبانید و بلافاصله به آزمایشگاه تحویل دهید .

راهنمای تهیه نمونه آزمایش مانتو (PPD)

• محل تزریق آزمایش را به مدت 24 تا 72 ساعت نخارائید و آب نزنید.

چون آزمایش روی بدن فرد انجام می گیرد حتما خود شخص باید برای بررسی نتیجه مراجعه نماید

تا قرمزی و سفتی محل تزریق اندازه گیری شود (سعی شود زمان خوانش نتیجه با روزهای تعطیل تلاقی

نکند)

راهنمای تهیه نمونه آزمایش مایع منی

• نمونه باید پس از سه تا پنج روز پرهیز از نزدیکی یا انزال تهیه شود و نمونه هایی که پیش از دو

روز و پس از هفت روز از آخرین نزدیکی جمع آوری شود برای انجام آزمایش مناسب نیست.

• وجود تب در خلال سه روز پیش از انجام آزمایش ، نتیجه را تحت تاثیر قرار می دهد.

• آزمایش مایع منی بعد از بستن لوله ها در مردان (واژکتومی)باید حداقل دو ماه پس از بستن

لوله ها انجام شود و در طی 48 ساعت پیش از انجام آزمایش نباید نزدیکی صورت پذیرد یا مایع

منی به هر علت دفع شود.

- از ظرف شیشه ای یا پلاستیکی تمیز ، خشک و با دهانه گشاد که در دمای 20-40 °C گرم شده باشد ، استفاده کنید و ضمناً فاقد ترکیبات دترجنت یا سایر مواد سمی باشد.
- حجم نمونه : باید تمامی نمونه منی در ظرف مخصوص ریخته شود ، زیرا چنانچه فقط قسمتی از نمونه در اختیار آزمایشگاه قراردادده شود باعث حصول نتیجه غیر واقعی خواهد شد .

نحوه تهیه نمونه :

- قبل از ریختن نمونه به داخل ظرف بهتر است با در دست گرفتن ظرف ، دمای آن به نزدیک درجه حرارت بدن (37 درجه سانتی گراد) برسد.
- نمونه باید ترجیحاً در آزمایشگاه تهیه شود و چنانچه این امر ممکن نباشد ، نمونه باید در مدت کمتر از پانزده دقیقه به آزمایشگاه تحویل داده شود ، بعد از آن نمونه قابل پذیرش نیست ، لذا در هنگام تحویل نمونه به آزمایشگاه زمان دقیق جمع آوری آن باید به مسئول پذیرش اعلام گردد.
- بهترین نمونه منی نمونه ای است که از طریق تحریک مصنوعی و بدون استفاده از صابون و با دست کمی نمناک تهیه گردد.
- نمونه تهیه شده در داخل کاندوم به علت داشتن مواد اسپرم کش برای آزمایش مناسب نیست با این وجود نمونه گیری در طی مقاربت و با استفاده از یک وسیله جمع آوری منی (Silastic Condom-Type Seminal Pouch) ممکن است سبب کیفیت بالاتر آن شود.

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال :

- از قراردادن نمونه در دماهای کمتر از صفر درجه و بالاتر از 40 درجه سانتی گراد خودداری شود و تا زمان تحویل نمونه به آزمایشگاه ، در دمای نزدیک به حرارت بدن (37 °C) نگهداری شود (مثلاً در زیر بغل)

راهنمای آزمایش بررسی خون مخفی در مدفوع

برای انجام این آزمایش باید نکات زیر را رعایت نمایید :

- خانم هایی که عادت ماهیانه هستند تا سه روز پس از پایان دوره فوق از انجام این آزمایش خودداری نمایند.

- چنانچه بیمار به بواسیر یا شقاق مقعد مبتلا بوده و خونریزی واضحی از این ضایعات مشاهده می گردد به آزمایشگاه اطلاع داده شود.

- چنانچه بیمار به علل مختلف دچار خونریزی از لثه ها یا مخاط دهان است بلع خون از این ناحیه سبب مثبت شدن کاذب آزمایش می گردد.

- دو تا سه روز پیش از آزمایش و در طی دوره جمع آوری ، نمونه ، از خوردن غذاهای زیر خودداری شود:

گوشت قرمز (بهتر است گوشت مرغ و ماهی نیز مصرف نگردد) ، سبزیجات خام به خصوص سلغم ، ترب و تربچه ، قارچ و کلم بروکلی و گل کلم و پرتقال ، موز ، انگور ، طالبی یا گرمک ، خربزه ، ترب کوهی

- حداقل از هفت روز قبل از انجام آزمایش از مصرف داروهای زیر اجتناب گردد در غیر این صورت به آزمایشگاه اطلاع داده شود.

سالیسیلات ها مانند آسپیرین ، سایر داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی مانند ایبوپروفن ،

ایندومتاسین ، دیکلوفناک سدیم ، داروهای استروئیدی ، کلشی سین ، ویتامین C ، آنتی اسیدها ،

ترکیبات آهن دار ، ترکیبات ید دار ، دیووتیک های نیازیدی ، رزوپین .

- لازم به ذکر است که با توجه به تنوع داروهای مصرفی و امکان تداخل آنها با نتایج آزمایش بهتر است مصرف هرگونه دارو را قبل از انجام آزمایش به اطلاع پزشک معالج برسانید.

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال

- نمونه باید سریعاً به آزمایشگاه تحویل داده شود در غیر این صورت تا زمان رسیدن به آزمایشگاه

در دمای معادل یخچال نگهداری شود و از قراردادن نمونه ها در گرما یا در مجاورت نور خورشید خودداری شود .

- تاخیر در آزمایش می تواند تاثیر منفی بر نتایج این آزمایش داده باشد و نباید با ادرار با سایر مواد آلوده شود

راهنمای جمع آوری ادرار 24 ساعته

پیش از انجام آزمایش باید از مصرف مایعات زیاد خودداری شود و در صورت داشتن شرایط خاص (برحسب مورد اندازه گیری) باید به پزشک معالج و آزمایشگاه اطلاع داده شود .

ظرف تمیز با حجم حداقل دو لیتر مورد نیاز است ، نیاز به ننگه دارنده بر حسب مورد اندازه گیری است ، بهتر است دستورالعمل بر روی ظرف نمونه گیری چسبانده شود .

توصیه های قابل ارائه به بیماران

نحوه جمع آوری نمونه :

اولین ادرار صبحگاهی را دور بریزید و بعد از آن به مدت 24 ساعت ، در ظرفی که از طرف آزمایشگاه به شما داده شده، ادرار را جمع آوری کنید .

آخرین نمونه ادرار را صبح روز بعد بلافاصله پس از بیدار شدن در ظرف بریزید .

در مدت جمع آوری ، ظرف را در جای خنک نگهداری کنید .

در صورت وجود مواد ننگه دارنده ، در ظرف ، مستقیماً در ظرف آزمایشگاهی ادرار نکنید .

انتقال نمونه :

در مدت زمان جمع آوری نمونه و در طی انتقال ، ظرف نمونه گیری در درجه حرارت 2-8°C(دمای یخچال) نگهداری شود .

اگر دارو مصرف می کنید حتما در مورد داروهای مصرفی خود قبل از نمونه گیری با آزمایشگاه مشورت کنید

راهنمای تهیه نمونه جهت آزمایش اسکاچ

توصیه قابل ارائه به بیماران : این آزمایش برای بررسی وجود تخم انگل انجام می شود بنابراین نیازی به مدفوع برای آزمایش ندارد .

آمادگی های لازم :نمونه را صبح زود پیش از این که بیمار مدفوع نموده و یا استحمام کند تهیه نمایید .

نحوه تهیه نمونه :یک قطعه چسب نواری را به طول پنج سانتی متر از طرف چسب دار آن محکم به ناحیه مقعد چسبانده و فشار دهید سپس چسب را بلند کرده و آن را روی لام شیشه ای که از طرف آزمایشگاه گرفته اید بچسبانید و بلافاصله به آزمایشگاه تحویل دهید .

راهنمای تهیه نمونه آزمایش مانتو (PPD)

محل تزریق آزمایش را به مدت 24 تا 72 ساعت نخارانید و آب نزنید .

چون آزمایش روی بدن فرد انجام می گیرد حتما خود شخص باید برای بررسی نتیجه مراجعه نماید تا قرمزی و سفتی محل تزریق اندازه گیری شود (سعی شود زمان خوانش نتیجه با روزهای تعطیل تلاقی نکند)

راهنمای تهیه نمونه آزمایش مایع منی

نمونه باید پس از سه تا پنج روز پرهیز از نزدیکی یا انزال تهیه شود و نمونه هایی که پیش از دو روز و پس از هفت روز از آخرین نزدیکی جمع آوری شود برای انجام آزمایش مناسب نیست .

وجود تب در خلال سه روز پیش از انجام آزمایش ، نتیجه را تحت تاثیر قرار می دهد .

آزمایش مایع منی بعد از بستن لوله ها در مردان (واژکتومی) باید حداقل دو ماه پس از بستن لوله ها انجام شود و در طی 48 ساعت پیش از انجام آزمایش نباید نزدیکی صورت پذیرد یا مایع منی به هر علت دفع شود .

از ظرف شیشه ای یا پلاستیکی تمیز ، خشک و با دهانه گشاد که در دمای 20-40 °C گرم شده باشد ، استفاده کنید و ضمناً فاقد ترکیبات دترجنت یا سایر مواد سمی باشد .

حجم نمونه : باید تمامی نمونه منی در ظرف مخصوص ریخته شود ، زیرا چنانچه فقط قسمتی از نمونه در اختیار آزمایشگاه قرار داده شود باعث حصول نتیجه غیر واقعی خواهد شد .

نحوه تهیه نمونه :

قبل از ریختن نمونه به داخل ظرف بهتر است با در دست گرفتن ظرف ، دمای آن به نزدیک درجه حرارت بدن (37 درجه سانتی گراد) برسد .

نمونه باید ترجیحا در آزمایشگاه تهیه شود و چنانچه این امر ممکن نباشد ، نمونه باید در مدت کمتر از پانزده دقیقه به آزمایشگاه تحویل داده شود ، بعد از آن نمونه قابل پذیرش نیست ، لذا در هنگام تحویل نمونه به آزمایشگاه زمان دقیق جمع آوری آن باید به مسئول پذیرش اعلام گردد .

بهترین نمونه منی نمونه ای است که از طریق تحریک مصنوعی و بدون استفاده از صابون و با دست کمی نمناک تهیه گردد .

نمونه تهیه شده در داخل کاندوم به علت داشتن مواد اسپرم کش برای آزمایش مناسب نیست با این وجود نمونه گیری در طی مقاربت و با استفاده از یک وسیله جمع آوری منی (-Silastic Condom Type Seminal Pouch) ممکن است سبب کیفیت بالاتر آن شود .

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال :

از قراردادن نمونه در دماهای کمتر از صفر درجه و بالاتر از 40 درجه سانتی گراد خودداری شود و تا زمان تحویل نمونه به آزمایشگاه ، دمای نزدیک به حرارت بدن (37 °C) نگهداری شود (مثلا در زیر بغل)

راهنمای آزمایش بررسی خون مخفی در مدفوع

برای انجام این آزمایش باید نکات زیر را رعایت نمایید :

خانم هایی که عادت ماهیانه هستند تا سه روز پس از پایان دوره فوق از انجام این آزمایش خودداری نمایند .

چنانچه بیمار به بواسیر یا شقاق مقعد مبتلا بوده و خونریزی واضحی از این ضایعات مشاهده می گردد به آزمایشگاه اطلاع داده شود .

چنانچه بیمار به علل مختلف دچار خونریزی از لثه ها یا مخاط دهان است بلع خون از این ناحیه سبب مثبت شدن کاذب آزمایش می گردد .

دو تا سه روز پیش از آزمایش و در طی دوره جمع آوری ، نمونه ، از خوردن غذاهای زیر خودداری شود:

گوشت قرمز (بهتر است گوشت مرغ و ماهی نیز مصرف نگردد) ، سبزیجات خام به خصوص شلغم ، ترب و تربچه ، قارچ و کلم بروکلی و گل کلم و پرتقال ، موز ، انگور ، طالبی یا گرمک ، خربزه ، ترب کوهی .

حداقل از هفت روز قبل از انجام آزمایش از مصرف داروهای زیر اجتناب گردد در غیر این صورت به آزمایشگاه اطلاع داده شود .

سالیسیلات ها مانند آسپیرین ، سایر داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی مانند ایبوپروفن ، ایندومتاسین ، دیکلوفناک سدیم ، داروهای استروئیدی ، کلشی سین ، ویتامین C ، آنتی اسیدها ، ترکیبات آهن دار ، ترکیبات ید دار ، دیووتیک های نیازیدی ، رزوپین .

لازم به ذکر است که با توجه به تنوع داروهای مصرفی و امکان تداخل آنها با نتایج آزمایش بهتر است مصرف هرگونه دارو را قبل از انجام آزمایش به اطلاع پزشک معالج برسانید .

شرایط نگهداری نمونه و نحوه انتقال

نمونه باید سریعاً به آزمایشگاه تحویل داده شود در غیر این صورت تا زمان رسیدن به آزمایشگاه در دمای معادل یخچال نگهداری شود و از قراردادن نمونه ها در گرما یا در مجاورت نور خورشید خودداری شود .

تاخیر در آزمایش می تواند تاثیر منفی بر نتایج این آزمایش داده باشد و نباید با ادرار با سایر مواد آلوده شود